

༡༡༡། །ཁྱ་གར་སྐད་དུ། ཀྲ་ཡ་ཏ་ཡ་བྱིྱི། བོད་སྐད་དུ། སྐྱ་གསུམ་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་དང་པོ། །འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྩར་བྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །འཁོར་བ་ནི་སྐྱག་བསྐལ་དུ་མའི་
གནས་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་ནས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱུར་ཅིང་། དེ་ལས་

འབྱུང་བའི་ཐབས་དམིགས་ལ། གང་གི་ཆོ་ལས་དང་པོ་པ་རིགས་མ་ངས་པར་བྱུར་པ། །རྒྱེན་གྱིས་བགྱི་བའི་སྒོ་དང་ལྷན་པས་མ་ངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པ། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྦྱར་བ་དེའི་ཆོ་དེ་རྒྱུན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་

བས་དེའི་ཕྱིར་སློག་ཆགས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱ་བར་གཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་གསུམ་
བསྟན་ཏོ། །རིགས་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་

འདོད་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་ན་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་མེད་དོ། །མཚན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པར་མི་བལྟོའོ་ཞེས་བཀའ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བཀའ་སྐུལ་པ། གཞིན་

ནུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། །སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་
ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ལ་མང་ཏུ་བྱང་བ་ཕུལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འདོད་པས་ནི་དེ་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་རབ་ཏུ་བསྐྱིམ་པའི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་

@08B སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། །སྐྱལ་དང་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་
གཞན་ནི་ཆོས་སྐྱ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོས་སོ། །སྐྱལ་པ་ནི་འཕུལ་པ་ཉིད་

ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པར་མངའ་པར་འོས་པ་ནི་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །སྐྱལ་པ་དང་། ཡོངས་
སྟོད་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་པོ་འདི་དག་སུའི་ཡིན་ཞེན།

དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ཉིས་པར་སྒྲོད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅང་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་

གདོན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་དེ་དག་གིས་བཙམ་ལྡན་འདས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱེ་
གསུམ་པོ་འདི་དག་རྟུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་གྱིས་རབ་

རྟུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡིས་དེ་ཡི་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱུས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཐུབ་པ་དེའི་བྱང་རྒྱུ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདིས་བསྐྱུས་སོ། །ཡེ་ཤེས་

ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཤུགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཤིན་རྟུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སུ་ཆོས་རྣམས་སྒྲུ་

ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་ཚོགས་པ་སྟོང་བས་ན་ཡོངས་སྟོན་པའི་སྐྱ་སྒྲེ་དེའི་དབང་ཁོ་ནས་འབྱུང་ངོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་
སྐྱ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་སྟོན་པ། གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དང་སྟོན་ལམ་ཐ་དད་

@09A ཨྲ། །པ་མཛད་པ་མཁྱེན་པ། དག་བའི་རྩ་བ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་སྒྲུང་ངོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་བྱབ་པའི་སྐྱ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་
བཏགས་པའི་དོན་དུ། སྟོར་བའི་ས་ལ་བརྟེན་རྣམས་དང་། །གཞན་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་

པར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྟོར་བའི་ས་ལ་སྟོར་བར་བྱ་བའི་ས་དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐཚིག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བརྟེན་རྣམས་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་དག་ལ་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་སུ་ལས་གཞན་ཞེན། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ལས་གཞན་ནོ། །ཅི་རིགས་པར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། དག་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ལ་སེམས་ཅན་
དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱལ་པའི་སྐྱའོ། །དེ་ཡང་ཅི་

ལས་འབྲུང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དབང་གིས་སེམས་ཅན་སྤང་། །རྣམ་རིག་འབྲུང་བ་དང་པོར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ལ། ཟེ་

པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མེད་པ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལས་སོ་སོའི་སྐུ་བོའི་ས་ལ་གནས་པ་ན་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཏབ་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཤུགས་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་གི་ཤིང་ཙུ་ནས་མ་བཏོན་པ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་

དཔའ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་དག་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་བ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་། ཆོངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་

དང་། བྲམ་ཟེལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་དག་འབྲུང་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱལ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱལ་པ་དཔྱད་ནས་ལོངས་སྟོན་
ཚོགས་པ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མཐོང་བའི་བློ་ཅན་རྣམས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་

@09B སོ། །ཡང་དག་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སར་རྒྱད་པ་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཅན་གཞན་དག་ལ་དེ་ནམ་ཡང་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་བྱས་

པ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱན་རབ་རྒྱུགས་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དུ་མ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདིས་སྤངས་པ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་།

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཞིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་བྱའི་ཚོགས་མ་
ལུས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །

སྒྲན་མེད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཚུངས་མཉམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བརྩུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། པདྨ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིང་ན་བཞུགས་

པ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་བརྟེན་པ། ས་དེའི་སྟོང་ཡུལ་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཕྱ་བ་ཡང་དག་པར་ཟད་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་

ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བས་གནས་གྱུར་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་གསུམ་མཚན་ཉིད་ལས་དཔྱད་ནས་བརྟོགས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད། །གསུམ་པ་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །ཡང་ན་སྐྱ་གསུམ་བསྟན་པ་འདི་ཅི་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་
ཞེན། དེའི་ཕྱིར། སྐྱལ་པ་དང་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་

@10A ༄། །ཡོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་དོན་དམ་པ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པས་བསྐྱས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་
གང་ལ་འདོགས་ཤིན། དེ་དག་ལས་ཀྱང་གསུམ་པ་ནི། །གཉིས་པོ་གནས་སུ་

གྱུར་པར་འདོད། ཁྱིམ་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བཞེན་ནས་དེ་གཉིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བཞེན་
ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ནི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞེན་ཉིད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་

དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་གདུལ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་

གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་སྟུམ་ན། འོན་ཅིང་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་ཕུ་དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། གྲི་མེད་དེ་བཞེན་ཉིད་དང་ནི། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར། །ཞེས་
བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གྲི་མ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབྱར་གྱི་གྲི་མ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞེན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཚུངས་སྟུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་གཞན་ནི། །གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་གཉིས་ལ་མ་

གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་གཞན་ནི་སྤྲོས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ཡི་ཤེས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་བྱེ་བས་མ་ཡིན་ནམ། འདི་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གཞན་མེད་ཅེས་བྱ་ཞིན། དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཡི་ཤེས་
དང་། །སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་བྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་སོ། །

@10B སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམས་ཡི་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ནི་ཇི་སྐད་སྤྲོས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཡི་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད། །དག་པས་དེ་གཉིས་བསྟུས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་ན། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཡི་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟུས་པ་
ནི་ཡོད་དོ། །གང་གི་ཆོ་སྤྲོས་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡི་ཤེས་དེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ཕུ་གནས་པར་
འབྱུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་དེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གྲིས་གཉི་

ག་བསྐྱས་པ་ཡོད་དོ། །རྣམ་པ་འདིས་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱས་པ་ཡོད་པ་བདེན་མོད་གྱི། ཤེས་བྱ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཅི་ན། ཆོས་གཞན་མིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་དོན་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་

ལྷན་འདས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཟློད་ན། བཟློད་པ་འདི་རྟོག་པ་མིད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ལ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ནི་རང་གཞན་དོན། །ཕུན་ཚོགས་པ་
རོལ་གཤེགས་པར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་བཞུད་པས། རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་གཤེགས་པ་ཞེས་བཟློད་དོ། །རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་ནི་རྟོག་པ་མིད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མིད་པ་དང་

ལྷན་ན་དེ་ལྷ་ན་དེ་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྷ་ན་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་

@11A གྲུ་། ༄༄༅། །སོགས་པ་ལ་གཟིགས་པའི་རིམ་གྱིས་གཞན་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དངོས་དེ་འདྲ་དེའང་། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་
སོ། །དེ་དག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་འོ། །དངོས་དེ་འདྲ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་གཤེགས་པའི་དངོས་པོ་འོ། །དེའང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུས་མ་ཐག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་འོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གཞན་མེད་ན། འོ་ན་སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
རྣམས་དང་། གཞན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གསུང་རབ་ལས་

སྒྲོམ་པར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཏེ། གཉིས་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པའི་རིགས་ཀྱི། ཡི་གེ་དུ་མའི་གྲོན་ཆོགས་དབྱུང་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་དབང་གིས་གཞན་དག་ཏུ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་སོ། །དེའི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། དེའི་

མཐུས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །བྱ་བ་སྣ་ཆོགས་སྣང་བས་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དུ་མ་དག་ །རྣམ་པར་གཞག་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་

ནི་རྒྱ་འདིས་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་དུ་མར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ་རྣམ་པར་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལས་རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་ཆོགས་མཐའ་དག་འབྱུང་སྟེ། གདུལ་བའི་བསམ་པ་ལ་སྒྲོམ་ནས་འདི་ཉིད་དུ་ཆོས་འདི་དག་བརྗོད་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་གཉིས་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་ལ་ཀུན་ཉོན་མོངས། །ཆོས་ཀུན་ཇི་ལྟར་གདགས་པ་ལྟར། །ཞེས་བྱ་བས་དཔེས་སྟོན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་

@11B སྒྲིམ་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པར་འཛོགས། ཇི་སྒྲིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པ་འདི་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་
སྒྲིད་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱན་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཆོས་

འདི་རྣམས་འདོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཤམ་སུ་གྱུར་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་གཤམ་སུ་མི་རུང་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ལ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱན་རྣམ་པར་གཞག་ །ཅིས་

བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །གང་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དཔེས་བསྟུན་པའི་དོན་གྱི་མཛུགས་སྤྱད་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཆོས། །དེ་ལས་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན་རྣམས། །དེ་ཡི་དབང་གིས་བྱ་བ་ཡིས། །རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས། ཐུབ་པ་ཆེ་ལ་རབ་ཏུ་གདགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེས་ཅིར་འགྱུར་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །དེ་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །

བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལོ། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་ནི་བྱེ་བྲག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དག་སྟེ། །ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་ཐ་དད་པ་ལ་སྟོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །རྣམ་མཁར་སྣ་ཚོ་གས་འཛོག་པ་བཞིན། །རབ་རྟུ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་

རྣམ་མཁར་ལ་རི་མོ་སྣ་ཚོ་གས་འཛོག་པ་དང་འབྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་ཏེ་རབ་རྟུ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། །དེ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་འོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་སྣང་ངོ། །དེ་ལ་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདགས་པ་སྣང་བ་བསྐྱེད་བར་མི་རྣམས་ན། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གཞག་པ་རྟོག་པའི་བྱ་བའི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་སྣང་ན་ཇི་ལྟར་དེ་

@12A ༄། །ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བར་རྣམས་ཤེ་ན། །དེའི་སྤྱིར། །ཐ་སྐྱད་གདགས་བྱ་ཡོད་ན་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་སྣང་བ་ཁོ་ནའི་སྤྱིར་གྲུབ་པོ་ཞེའམ། །མི་སྣང་བའི་སྤྱིར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། །སྣང་བ་འདི་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་

ཞེས་བྲིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཞིག་ཅིག་བསྟན་དགོས་སོ། །དེའང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དཔེར་ན་ཐ་སྐད་གདགས་
པར་བྱ་བ་ཐ་སྐད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡོད་ན། ཕན་ཚུན་དབང་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི། །

ཐ་སྐད་ད་ལྟ་འདྲག་པ་ལྟར། ཞེས་བྱ་བ་ཕན་ཚུན་དུ་བསམ་པ་རིག་པ་འདྲག་པ་དག་འབྱུང་ངོ། །དེའི་ཆོ་ནའང་དེ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་ན་
སྟོན་སྟོན་ལམ་བཟང་པའི་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱན་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དག་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདྲག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་ཇི་ལྟ་བར་
དེའི་ཆོ་ནའང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོས་པ་དང་སྟོས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་ཤེས་

པ་གཉིས་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རེ་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། དབང་གི་བྱ་བར་དེ་དག་གི། །བྱེ་བྲག་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྟེ། ཅིག་ཤོས་དག་ནི་རྟོག་བཅས་འདོད། ཅིག་ཤོས་དག་ནི་རྣམ་རྟོག་
མེད། ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་ཕན་ཚུན་གྱི་དབང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་དག་

འཇུག་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འཇུག་གོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅིག་ཤོས་དག་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་
འགྱུར་རོ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྟོས་པའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཐ་སྟད་འདི་དག་ཐམས་

ཅད་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྟངས་འདས་པ་ཡི། །

@12B སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་འདོད། །དེ་ལྟར་རྣམ་རྟོག་མེད་རྣམས་ཀྱི། །དབང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་འདོད། །ཅིས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འོ་ན་རེ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་
ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྟངས་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་བརྟེས་

པ་རྣམས་དང་། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་དེ་དང་ད་དུང་དུ་ཡང་གནས་པར་དམིགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་སྟོན་
དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཉན་ཐོས་

རྣམས་ལ་མ་འོངས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྤྱད་པ་སྟོན་པའི་དུས་ན་སྟོན་ལམ་གྱི་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་ཤུགས་ཁོན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་སྟོས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་

གིས་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་རོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་ལས་རྒྱང་དུ་དང་ལུན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཡང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་མང་པོ་སྐལ་བ་ནི་མི་ཉུང་བར་བསྐྱབས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལྟ་

སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་འདི་ཡང་དཔེ་གཞན་ལས་བཏེན་ཏེ་བསྐྱབ་ཆེ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་རྟོག་མེད་མོད་ཀྱི། །སྤར་སྟོན་འདུས་བྱས་དབང་གིས་
ན། །ཇི་ལྟར་འགོག་ལས་ལྔ་འགྱུར་བ། །འདི་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་

བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་པོ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡོངས་སུ་གཡོ་བའི་བྱེད་པ་རྒྱང་དུ་འགའ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
སྤར་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འདོད་

པའི་གནས་སྐབས་ན། གཞིའི་སྒྲ་ཐོས་མ་ཐག་དུ། བདག་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལས་ལྔ་པ་རྣམས་དུ་སྒྲ་གཞི་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མཚན་མར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒོ་ལ་མཚན་མར་བབྱང་ནས་
སྒྲོམས་པར་འབྱུག་ལ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་དུ་

@13A ༄༄༅། །རྒྱ་བ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་གདོན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྔན་
འདས་རྣམས་རྟོག་པ་མི་མངའ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་

འགྱུར་རེ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་སྒྲར་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་ལྔ་པ་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་འདི་ལྟར་རེ་ཞེས་ཞོག་ལ་བྱོད་ཉི་མ་ལ་སྟོས་
ཤིག་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ལ། རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྟོད་ཐ་དད་

པའི་ནང་དུ་སོ་སོར་སྒྲར་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་རྣམ་དབང་གིས། །རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྟོད་རྣམས་སུ། །གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བར་འཇིག་རྟེན་
སྒྲར་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་

ནམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་དེ་སྐད་སྟོན་ཏོ། །ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་ཉི་མ་དང་མོར་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་
སྐད་བརྗོད་རོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཉི་མ་ནི་འདི་སྟམ་དུ་ཆུ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་དེ་ལྟ་བུར་ནི་བདག་གི་གཟུགས་

བརྟན་འབྱུང་བར་བྱུར་ཅིག། །དེ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བར་མ་བྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་མོད་གྱི། དེ་ལྟར་ནམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤིན་དུ་སྒྲ་ཚོགས་པས་དེ་ལྟར་
འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཐུས་འདི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་ཞེས་འདི་

ཡང་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འབྱུང་ཏེ། བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་མི་རྟོག་བདག་ཉིད་གྱི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་དབང་གིས་ན། །སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་སྐྱ་གཉིས་གྱི། །གཟུགས་བརྟན་ཏུ་
འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འདིར་ནམ་པར་རྟོག་པའམ། རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུ་འདི་འང་བ་དེས་སྐལ་བའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྐལ་པ་དང་ལོངས་སྟོང་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་འབྱུང་སྟེ་འདི་ནི་མདོར་བསྟན་
པའོ། །དཔེར་ན་བོ་རྩུབ་ཀྱི་གཞི་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བར་སྒྲུང་ན། དེ་མཐོང་བས་

@13B གདུལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྟོག་ཆགས་རྣམས། བདག་ཅག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་ཞེས་དགོ་བའི་རྩ་བ་དག་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
འགྲོ་བ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འདི་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དེ་མཐོང་ནས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སམ། གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པས་གདུལ་བ་རྣམས་དགོ་བའི་རྩ་བ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དག་སྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་སྟེ་དེ་ལྟར་
འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་བརྟན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་ཇི་ལྟར་

འབྱུར། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཐ་དད་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འབྱུར་ཞེ་ན། དེ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་སྟོད་བྱེ་བྲག་གིས། །རྣམ་མཁའ་ཡི་ནི་གཟུགས་བརྟན་དག །ཐ་དད་པར་
ནི་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། །རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །དཔེར་ན་རྣམ་མཁའ་

ནི་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་རྩ་སྟོད་བྱེ་བྲག་དང་། སྟོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རིང་པོ་དང་བྱང་དུ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་དོ། །ཇི་སྟེ་ས་ལ་རྩ་དང་སྟོད་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་དེ་མེད་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བསྐྱིམས་ཏེ་དམིགས་པར་འདོད་ཀྱང་དམིགས་པར་མི་

འགྱུར་ལ། རྣམ་མཁའ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གཟུགས་བརྟན་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཡང་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལྟ་བུ་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ནི་ཐ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆ་སྒྲ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཟུགས་བརྟན་ཐ་དད་པ། །གདུལ་བའི་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། །དེ་ནི་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ནི་དོན་མཛད་པ་སྐྱབ་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་

པར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གདུལ་བའི་ངེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་
དང་། སྤྱ་བ་དང་། རགས་པ་དང་། ཉག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། ཡོད་པ་

@14A ༄༄༅། །དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པའི་ཚོགས་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་ཤེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཤེས་བྱ་ཅིག་
ཅར་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་

བྱ། དུས་ཐ་དད་པར་གདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་གཟིགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་རྟོག་དེ་ལྟར་མིན། །སངས་རྒྱས་གཞན་དོན་མཇད་མི་འགྱུར། །ཞེས་
བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་མའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་བརྩལ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་དོན་ཀྱང་ཉམས་པར་བརྗོད་པར་འགྱུར། ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྐད་
བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །མ་གྲུབ་པས་ནི་གཞན་དོན་

ཉམས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བརྟན་པོར་བྱས་ནས། ད་ནི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དུ་ནི། །ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་བརྟག་གང་ན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་
ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་བརྗོད་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་

གཙོད་པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྟེས་པས་ཏེ། ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་
མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་ཏོ། །

དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་དེ་གཉི་ག་ཡང་རིགས་པས་མི་རུང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དོན་སྒྲིལ་མཁས་ལ་རིགས་པས་ནི། །གཉི་ག་ལྟར་ཡང་དེ་མི་འགྲུབ། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གང་
གིས་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་རིགས་པ་དེ་གང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཡུལ་ལ་

ཤེས་པ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ནི་ཡོད་པ་འཇམ་མེད་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་གཉིས་
ལས་མི་འདའོ། །ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་

@14B ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ན། ཡན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ངས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་
འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་མི་རྣམས་སོ། །ཇི་ལྟར་གཅིག་པུའི་མཚན་ཉིད་

དེ། །སྒྲ་ཚོགས་དོན་ལ་དམིགས་པར་འདོད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེའི་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་སྟེད་པ་ནི་གཅིག་
ཡིན་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་བྱུང་པའི་མཁྱེན་པ་བརྟེན་པའི་

ཕྱིར་ཅིག་ཅར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡང་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ནི་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་དམིགས་པར་མི་རུང་ངོ། །ཇི་སྟེ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་
གཅིག་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ། མིག་ལ་

སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རེ་ཞིག་རང་གི་ཡུལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེས་དོན་སྣ་ཚོགས་ཇི་ལྟར་འཛིན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་འགགས་མ་
ཐག་པའི་ཡུལ་ལ་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་གི། །སྤྱིའི་རྣམ་པར་དེ་འཇུག་སྟེ། །

སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཁས་སྐྱང་བར་མི་རུས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་བདེན་པ་བཞིས་བརྒྱས་པའི་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་

དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱང་དགོས་སོ། །ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་རེས་
འགའ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་མི་འདོད་དོ། །སྲུ་གང་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དེ་དག་ནི་འདི་སྒྲིབ་ཏུ་ཤེས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འཇོར་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་

@15A ལྷོ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཛིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཅིག་ཙང་གྲིས་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཟེན་གྲང་རིམ་གྲིས་ལུལ་
ཡོངས་སུ་གཙོད་དེ། ཤེས་པ་དེ་འབྱུག་པ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་

སྤྱིར་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའོ་ཞེན། དེའི་སྤྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དུས་གཅིག་ན། །གདུལ་བ་མང་པོ་རྣམས་གྱི་དོན། །ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་སྟོན་པ་ཡི། །ཀྱེ་མ་ཁྲིན་ཉིད་ནི་བདག་པ་
ཡིན་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་གདུལ་བ་རྣམས་གྱི་བསམ་

པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་ནས་ཆོས་བཤད་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་བྱ་དགོས་ན། དེའི་དེ་ལྟར་གྱུར་པས་ཇི་སྲིད་དུ་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཞན་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྟེ་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་

ན་མེས་ཐམས་ཅད་སྲིག་པ་བཞིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ནི་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་

བྱ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་བྱགས་སུ་རྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་དངོས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པ་
ཡི། །ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་བཏགས་ཡིན་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཐ་དད་ཀྱན། །གང་ཕྱིར་གཉིས་མེད་མཚན་ཉིད་དུ། །དེ་མཁྱེན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཕྱིར། །ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
འདོད། །ཅེས་བྱ་བས་རང་གི་ལྟ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་

ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་དུ་ཅིག་ཅར་མཁྱེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྤར་མཇད་ཟིན་པར་བརྟེན་དོ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་ལྟར་སྟོས་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་མཁྱེན་

@15B པ་བརྟེས་པས་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་ཞིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཁུན་པ་དང་ལྷན་ནི་ཞེས་བཟླ་དོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་
འདས་རྣམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་གཞན་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟོག་མེད་

འདོད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་རྟོག་དང་བཅས། །ཞེས་གཞན་དུ་བསྟན་ཞིན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་ཡི། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟོག་མེད་འདོད། །གཉིས་མེད་ཡང་
དག་ཡོད་གཟིགས་པ། །སྟོབས་བརྩ་རྣམས་ནི་རྣམ་རྟོག་བཅས། །ཞེས་

བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ལོག་པར་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཟིགས་པས་
རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བཟླ་དོ། །དེ་ལྟར་ཞར་

ལས་བྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སྐབས་ཉིད་དང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་གི། །བྱ་བ་གང་ཆོ་སྒྲུང་བྱུར་ན། །དོན་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཡི། །དེ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་
འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། གཞན་བྱིས་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་

པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་དེ་སྐད་བཞུགས་བ་དེ་ལ་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཞུགས་
པ་ལ་སོགས་པས་ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ། །གཞན་འདི་ཡང་བརྗོད་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་

པ་ཀུན་རྟོག་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་དག་སྣང་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པའི་
དོན་མཛད་པ་དེ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་། ཡང་དག་པ་མི་ཡིན་པ་

ལ་ཀུན་རྟོག་པ་ལ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་གནས་པའི་ནས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྐད་གདགས་པའི་བྱ་བ་སྣ་
ཚོགས་འགྱུར་ཏུ་རུང་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ས་བོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འདི་ལས་ཇི་

@16A ༄། །ལྟར་ཐ་སྐད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ན་མེད་པ་དུ་མ་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། ཐ་སྐད་གདགས་པ་བྱ་བའི་རྒྱ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་ཡི། །རྟེན་ནི་རྩ་བའི་སེམས་ཡིན་
ཏེ། །རྩ་བའི་ཡན་ལག་དེར་འདོད་ལྟར། །དུ་མའི་མཐུ་ལྡན་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་

ཤེས་འཇུག་པའི་གནས་ཡིན་པས། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད། །དག་པ་ཙུ་བའི་རྒྱུར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་རྟོན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་ས་བོན་

གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཙུ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐུ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བའི་རྟོན་གྱི་དངོས་པོར་ཙུ་
བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། བན་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་

འབྱུང་རོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པ་རྣམས་ནི་འབྱོར་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་ལ། གཞན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། རྣམ་པ་དུ་མར་འཇུག་པས་
ན། །རྣམ་རྟོག་ཀྱན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་འཇིག་པས་ཡེ་ཤེས་ནི། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་

དབང་འབྱོར་ལྡན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་ཅན་རྣམས་གྱི་དབང་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བུར་དུ་རྩོལ་བ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུང་། འདི་ལ་རྒྱ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་
ན། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དུ་མར་འཇུག་པས་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ།

རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འབྲུང་བས་དེ་ནི་གྲོན་ཀར་མི་རུང་ངོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་འབྱུག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་བཞིག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་མ་བྱེན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དབང་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་

པས་བསྐྱུས་པ་བརྟེན་ཏེ། གང་ལ་དབང་འབྱོར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདི་བསྐྱེད་པ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་སྐྱེ་གསུམ་འདི་ལ་ཡོད་དམ།

@16B འོན་ཏེ་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྐྱེ་གང་ལ་ཡང་མ་གཏོགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་མྱ་ངན་འདས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །ཕུབ་སྐྱེ་གཉིས་ལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། འཛམ་སྐྱོད་རྗེ་གས་

པའི་སྐྱེ་ལ་འོ། །དེ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐཛིག་གོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོགས་པའི་སྐྱར་ཀུན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་ཏེ་ཕུང་པོ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ངོ། །ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་རྣམ་པར་

གཞག་སྒྲི། དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས། ཡུང་པོ་ཀྱན་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཡུང་པོ་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉན་
ཐོས་དང་བྱུན་མེད་བའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྗོད་པ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །

ད་ནི་སྒྲན་མེད་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར། །མི་གནས་སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །བྱད་པར་བརྟེས་པ་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱི། །སྐྱ་གསུམ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །བསྟུས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །མི་གནས་སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །བྱད་པར་བརྟེས་

པ་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཀྱི་མཐར་གཤེགས་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་དང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་མི་བཞུགས་ཏེ། །འདི་ནི་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འོ། །ཇི་ལྟར་བསྟུས་པ་ལ། །གན། དེའི་

ཕྱིར། །སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །སྤྱ་ངན་འདས་ལ་བཞུགས་མི་འདོད། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས། །འཁོར་བ་ལ་ཡང་བཞུགས་མི་འདོད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །སྤྱལ་པ་
དང་འོངས་སྒྲོད་རྗོགས་པས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འདོད་དོ། །

སྟོད་ཚྲོགས་པའི་སྐྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་བཞུགས་པས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པའམ། གཅིག་པར་ཡང་མི་འདོད་དེ་ཇི་ལྟར་
གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱ་ལ་པ་དང་ལོངས་སྟོད་ཚྲོགས་པ་ནི་གདུལ་བའི་བསམ་པ་ཇི་

ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོས་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་འགོ་བའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་དེའི་དབང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་
གཏུག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུང་རབ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་རྣམས་ནི། བདེ་བ་མཆོག་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ན། སྟོས་པ་མེད་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་པ་འདི་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན་དེའི་
ཕྱིར། ཆོས་སྐྱ་བརྟེས་པར་གྱུར་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཀུན་ཏྲོག་ཀུན། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཆད་

པའི་ཕྱིར། །མཆོག་དུ་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་བཟོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཡང་ན་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེས་བདེ་བ་མཆོག་ཅེས་དེ་ཙམ་ཞིག་བཟོད་
པར་རྟུག་སོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱ་བརྟེས་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

@17B པ་སྒྲོམ་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ན་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་མེད་ཀྱི། རབ་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་དེ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གང་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་འདི་ཡང་དག་པའི་

བདེ་བའོ། །བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། འབྲེལ་པས་བདེ་བ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་སོ། །སྟུག་སྟུམ་པོ་དེ་དག་གི་མཚན་མ་དེ་དག་ཅི་དེ་དག་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དག་ཅིག་གམ། འོན་ཏེ་དོན་དང་མཐུན་པ་དག་ཅིག་ཅིན།

དེའི་ཕྱིར། འོག་ཡིན་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཕྱིར་དང་། །འོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་གཉིས་མཛད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཚས་ཀྱི་ཉིན་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་དག་མཚན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་སོ། །སྟུལ་པ་དེ་ནི་འོག་པ་ཡིན་ཡང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྟུལ་པ་གཞན་

ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྒྲུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་མཚན་དེ་ནི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ལ་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྟུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །འོངས་སྟོད་

མཁུ་པ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའོ། །ཡོངས་སྟོན་
རྫོགས་པར་བྱ་བའི་འབྲུང་བ་ལམ་ཡང་ན་དེའི་དགོས་པ་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་ཡོངས་སྟོན་

རྫོགས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །བཙམ་ལུན་འདས་སྟོས་པ་མ་མཆིས་པའི་དབྱིངས་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་

དཔལ་དགོས་པ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་གདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་

@18A ༄། །པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་བདག་ཉིད་དེ་དང་དེས་དགོས་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འབྱུང་རོ། །འོ་ན་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་
གདགས། །དེ་དག་གང་ལས་ཐོབ་པར་འབྱུང། །དེ་དག་གང་གིས་བསྐྱུས་ཤིན། །དེའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྤངས་དག་པས། རྟུ་གསུམ་པོ་དག་འཐོབ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་པ་ལ་ནི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྟུལ་པའི་རྟུ་འཐོབ་པོ། གཞན་གྱི་དབང་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་

མཚན་ཉིད་སྤངས་པས་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་རྟུ་འཐོབ་སྟེ། འབྲེལ་པས་ཡུལ་ལ་སྟོད་པར་ཞུགས་པ་སྤངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་དགེས་པ་བསྟར་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

རྫོགས་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟུ་འཐོབ་པོ། ཇོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་དེ་དག་ཏུ་འདུས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་ཡིས་བསྟུས། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་རྟུ་གསུམ་བསྟུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། རྟུ་རྣམས་ནི་གནས་གྱུར་པས་

རབ་ཏུ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་གང་གྱུར་པས་རྟུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེན་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་སེམས་ནི་གྱུར་པས་ན། ཆོས་རྟུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱུར་པ་ལས། ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཅུ་བའི་

སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི། །ད་གྲུང་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྲུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བསྐྱུགས་པའི་ས་བོན་རྩ་ནས་བཏོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྲུང་པས་འཐོབ་སྟེ།

འདི་ལྟར་དེ་དག་གཟུང་བ་དང་འཇོན་པའི་རྣམ་པར་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཞུགས་པ་དག་སྟེ། དེ་ལོག་ན་དེ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པའོ། །དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པར་རྒྱས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །འགྲུབ་རྒྱས་རྟེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །རྩ་བའི་སེམས་

@18B ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དག་པས་དེ་ཡི་ཆོས་སྐྱེ་འཐོབ། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་རྒྱས་པ་དག་
སྒྲུངས་ཏེ། འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་དུ་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གྲང་བསྟན་ཏོ། །དེ་

པས་ན་དེ་ལྟར་གྲུང་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཐོབ་པོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟོན་ཏེ། དེ་ནི་བད་པ་དང་ཐད་དོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྲུང་པས་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་རི་ལྟར་འཐོབ་ཅེན། དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །

ཐ་སྐད་གདགས་པ་རྣམ་པ་ཀུན། །འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་ཏེ། །དག་པས་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་འཐོབ། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་བ་དང་
འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་པན་ཚུན་དུ་བསམ་པ་རིག་པའི་མཚན་

ཉིད་ཐ་སྐད་གདགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའི་འབྱུང་བའི་རྒྱར་བྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་པས་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྒྱ་འཐོབ་པོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྤངས་
དག་པས། །ཞེས་སྒྲོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་གདགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཟད་པར་ནི་རྣམ་

པར་མི་གཞག་ཅིན། དེའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གཞན་དབང་ཟད་པ་ལྟར། །བརྟགས་ལ་ཟད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་ཟད་པ་དེ་ལྟ་བུར་མེད་པའོ། །དེས་ཅིར་
འབྱུང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། དེ་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། །དེ་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་བཞག །ཅིས་

བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་དབང་བཞིན་དུ་འདི་ཟད་པར་བྱུར་ན། །གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དུ་འབྱུང་གྱི་དེ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བརྟགས་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཟད་པ་
མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བྱུར་ན་

ཅི་འགྲུབ་ཅེན། དེའི་ཕྱིར། སྤྱལ་པ་ཐ་དད་གཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལས་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །དེ་གྱུར་ན་ནི་
ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་

@19A ༄༄༅། །པ་གྱུར་ན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པོ། །ཅིག་ཤོས་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད། །འོ་ན་ཅི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་པ་ཡང་

ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱན་ནི་མཚུངས་ཉིད་དེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་དང་ཤས་འགའ་ཞིག་གིས་མཐུན་པ་འང་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ནི་ལས་ཀྱིས་འདོད། །ཞེས་

བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །དང་པོ་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལ་ནི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་མཚུངས་པར་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འདུལ་བའི་ཕྱིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་
འདི་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ནི་

དགོངས་པས་ཕྱིན་ལས་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱང་བདེ་བ་སྤྱིང་བར་མཛད་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་མཚུངས་
སོ། །གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ལས་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྟུན་པར་

བྱ་སྟེ། སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བསམ་པས་ཕྱིན་ལས་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་ལ། །ཡན་དང་བདེ་མཛད་མཐར་

ཕྱིན་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཡན་པ་དང་བདེ་བ་མཛད་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡན་
པ་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །བདག་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་རབ་དུ་ཞི་

བའི་བདེ་བའི་རོ་བློ་བའི་དབྱེས་པ་དང་ལྡན་པས་བདེ་བ་མཛད་པའི་མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ལྟག་པའི་བསམ་པས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ནི་ཡན་པ་དང་། །བདེ་བའི་དགོངས་པས་རབ་དུ་བྱེད། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཅི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་

@19B ཕ་གཅིག་པ་དག་གཅིག་གམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་གཅིག་ཅིན། དེའི་ཕྱིར། སྤྱལ་པ་དུ་མར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རྣམ་པ་དུ་མ་འོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དུ་མ་
འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བའི་

སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཕྱར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་གཅིག་ཕྱར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་ཕྱར་ཞུགས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་རྣམ་པ་

གཉིས་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མ་བསྟན་ཏམ། དེ་ཇི་ལྟ་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཕྱར་འཇུག་ཅིན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་མིད་པས་
དེ་སྟངས་བཞེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཅིག་ཕྱར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་

པ་མེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེ་ན། འོག་ནས། དེའི་དོན་རྣམ་གཉིས་རྫོགས་མཛད་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་དེས་སྟོན་ཏོ། །སྐྱུ་གསུམ་པོ་
དེ་དག་ཅི་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་ཕྱེ་

བ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞན་དུ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱལ་སྐྱུ་གཞན་གྱི་དོན། །ཕུན་སུམ་ཚལ་པས་རབ་དུ་ཕྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་དུ་ངེས་
པར་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འདི་བཙུང་དོ། །རང་གི་དོན་ཡང་

མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། དེ་ལ་གཞན་དོན་བྱ་བ་ཡི། །ཕུན་སུམ་འབའ་ཞིག་སྒྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེས་སོ། །སྐྱུ་གཞན་ཅིས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། འོངས་
སྟོང་ཚལ་སྐྱུ་རང་གི་དོན། །ཕུན་སུམ་ཚལ་པས་བྱ་རིག་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་

སྒྲེས་ཏེ། རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚལ་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྣམ་ཀུན་རང་གི་དོན། །ཕུན་སུམ་འབའ་ཞིག་སྒྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེས་སོ། །འདི་ལ་འང་
གཞན་གྱི་དོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་བརྟན་པས་

@20A ༄༄༅། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱད་ཅིས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བདེན་མོད་ཀྱི། རང་གི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐྱད་ཅིས་
བཙུང་དོ། །འདི་ལྟར་དེ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་

གྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྱོར་བའི་བདེ་བ་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པ་མཚོག་དང་ལྡན་གྱི་གཞན་གྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
འདི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། དོན་དེ་

རྣམ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཡིས། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་དབང་གིས་སྡོན་གྱི་ཚེ་རབས་ན་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་སྡོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དང་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་
གཉིས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཚོས་གྱི་སྐྱེ་དེ་དོན་རྣམ་གཉིས་གྲུབ་པ་དེས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་

ཏེ་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་དག་སྒྲུང་བྱེད་པའི། །མཐུ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །བརྟགས་པ་ལ་ཟད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ན། དེ་ཇི་ལྟར་མི་སྒྲུང་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། གཞན་
དབང་ཟད་པས་དེར་བསྟན་པའི། །བརྟགས་པ་སྒྲུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཕྱིར་

གྲུབ་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་དབང་དེར་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གཞན་གྱི་དབང་ཟད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་པ་བརྟགས་པ་སྡོན་གྱི་ལྟར་མི་སྒྲུང་རོ། །གཞན་གྱི་
དབང་དེ་ཟད་པ་ཡང་གྲུབ་པ་རྫོགས་པས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། གཞན་གྱི་དབང་ནི་རྣམ་

པ་གཉིས་ཏེ། མཚན་མའི་རང་བཞིན་དང་། གནས་ངན་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་པར་འཇུག་པའི་ལམ་མངོན་ཏུ་གྱུར་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
བྱང་ན་དེའི་གཤམ་སྤྱུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྟོང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པའི་

ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གྱི་དབང་ཟད་པར་བཟོད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འབྱུར་རོ། །དོན་དེ་རྣམ་གཉིས་བྱུང་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་རབ་ཏུ་ཕྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་དེ་ལས་སྐྱུ་གཉིས་འབྱུང་བ་
ཉིད་ཏུ་བཟོད་དོ། །སྐྱུ་རྣམས་གཉིས་ནི་ཆོས་སྐྱུ་ལ། །བརྟེན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀྱི་

@20B དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་བྱུང་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དང་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་གཉིས་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་།

དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྱོར་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་ཏུ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་འབྱོར་པ་ནི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་བརྟེན་པ་
སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །

དེ་ལས་བྱང་བ་ལས་བྱང་བས་ན་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་བར་བཅོད་དོ། །ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱུང་པ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་ཟད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཕྱིས་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་

ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། འཇུག་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་སེམས་ལས་ནི། གཉིས་སུ་སྤང་བ་འབྱུང་འགྱུར་བ། དེ་རྣམས་དག་པས་སྐྱེ་འཐོབ་
པོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་

ཉིད་ཡིན་གྱི། དོན་འདི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ནི་མི་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་ཐ་
སྟོན་གདགས་པར་བྱུང་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟར་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཞེས་པ་སྒྲོས་པ་སྟེ།

སྒྲོས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཇི་ལྟར་དེ་ལས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཐོབ་ལ། དེ་རྣམ་པར་དག་
པས་ཀྱང་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པས་ལོངས་

སྒྱུད་རྩོགས་པའི་སྐུ་འཕྲོལ་སྟེ་དེའི་སྤྱིར། དེ་རྣམ་པར་དག་པས་སྐུ་འཕྲོལ་པེ་ཞེས་བྲུ་བ་སྟོས་ཏེ། འདིས་ནི་སྟོས་ནས་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཏེ། ཁག་གི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེའི་སྤྱིར། །དེ་བཞིན་
ལོངས་སྟོན་རྩོགས་པ་ཡང་། ཁོས་ཀྱི་སྐུ་དང་འབྲེལ་བར་འདོད། །སྤྱུལ་པའང་ལོངས་

@21A ༄། སྟོད་ཚྭ་ས་པ་དང་། རབ་རྩ་འབྲེལ་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། སྐུལ་པ་དང་ཡོངས་སྟོད་ཚྭ་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་གཏུལ་བའི་དོན་སྐུལ་པ་འདི་ཡིར་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་བཅུགས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་ལར་སྒྲར་

ལ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། སྐྱལ་གནས་གྱུར་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། སྐྱལ་པའི་སྐུ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་པའི་སྐུའི་གནས་གྱུར་པ། །ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་གཅིག་དངོས་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བར་

ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཉི་གར་གི་རྟེན་གྲང་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པ་རྟུ་མ་སྟེ། རི་རྩུར་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། ཚོངས་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་སུ་སྒྲུང་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་དག་བའི་རྩ་བ་རབ་དང་། ཡུལ་དང་ལྷན་ཡང་རྟག་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཆད་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་མཐོང་གི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཚོགས་ལ་སྟོགས། །ཐ་དད་ཕྱིར་ནི་ཁམས་ཀྱན་དུ། །ལོངས་སྟོང་རྫོགས་གནས། །ཞེས་

བྱ་བ་ལ་ཐ་དད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོགས་པ་སྟོས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བསྐྱས་ཏེ། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ན་བཞུགས་སོ། །ཅིག་ཤོས་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། ལ་

ལར་རེས་འགའ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་
ལོངས་སྟོང་པར་ཉི་བར་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐུ་ལ་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
ཕྱིར་ནི་ཆོས་སྐུ་དང་། །ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་འབྲེལ་པར་འདོད། །དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་བྱ་

@21B བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །སྤྱལ་པའི་སྐྱུ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཡི། །ནམ་པ་ཀྱན་དང་ལྡན་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། སྤྱལ་པའི་སྐྱུ་ལ་ཡང་དེའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་དབང་གི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལ་མེད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་

ཡོངས་སུ་དག་པར་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སྟོང་ཆོག་པའི་སྐྱུ་ལ་ནི་དབང་གི་འབྲས་བུའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དོ། །མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ནི་རྟག་པའི་སྐྱུ། ཐེར་
ཟུག་གི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཅི། ཐམས་ཅད་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འགའ་

ཞིག་ཡིན། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་དང་དེར། །རྒྱན་གྱིས་འརྒྱག་པ་ཡིན་པས་ན། །སྤྱལ་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་བཞིན་དུ་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་འོ། །རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་འདུལ་བ་རྒྱུན་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདིས་ན་རྟག་པ་ཞེས་བཟློད་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དཔེ། རྟག་པར་ཟས་སྤྱོན་འདྲ་བར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དོན་གང་གིས་

ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ལས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་འཇུག་པ། །འཁོར་བ་སྤིང་དུ་མི་འཆད་པས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཇི་སྤིང་པར་དེ་
བཞུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །བྲང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་

ཆོས་ལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པར་མཇད་པའི་རྒྱུན་མི་འཆད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་རྟག་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་རྟག་པ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །རྟག་ཏུ་བདེ་སྟོང་བཞིན་དུ་འདོད།
ཅེས་བྱ་བས་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་བཟློད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་

@22A ༄། །ཏི། དཔེར་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་མ་ཆོད་ཅིང་བདེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྟོང་བའི་མི་ལ་འདི་ནི་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟག་

པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འདུས་བྱས་ནི་མི་ཏྲག་པའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་སྟེ། འདིས་ཐེར་ཟུག་དུ་གནས་
པའི་ཏྲག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་འགྱུར་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཏྲག་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །གནས་སྐབས་གང་ན་སྐྱེ་གང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། སྤྱལ་ཡོད་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་མེད། །ལོངས་སྟོན་རྫོགས་ཡོད་ཅིག་ཤོས་མེད། །ལོངས་སྟོན་རྫོགས་དང་ཅིག་ཤོས་ཡོད། །ལོངས་སྟོན་རྫོགས་མེད་ཅིག་ཤོས་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་
སྟོས་ཏེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་བཤད་པ་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འོག་མ་ཡིན་ཏེ་

འདི་ལྟར། དེ་ལ་མོས་པས་བཏན་ནམས་དང་། །མཚན་མ་མེད་པའི་ས་ནམས་དང་། །མཚན་མ་བཅས་པས་གཞན་ནམས་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་གོ་རིམས་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་
ཏེ། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ནི་མོས་པས་སྟོན་པའི་ས་ལ་ནམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་

མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ན་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མཐོང་བ་མེད་དོ། །མཚན་མ་མེད་པ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱེ་མཐོང་
བ་ལ་ན་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་མཐོང་བ་མེད་དེ་དེ་ནི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཡོངས་

སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་སྒྲུང་བ་ནི་བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་ནི་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་
དང་སྐྱེ་ལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུང་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཅིག་བྱར་ཟད་ཀྱི་གཉིས་པོ་མེད་

@22B དེ། སྟོས་པའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་བ། །མ་གྲུབ་
པ་ལ་དབང་འདོད་གྱི། །ཇི་བཞིན་དོན་ཤེས་སེམས་རྒྱ་བ། །གྲུབ་ལ་དེ་ཡོད་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་

སྟོས་ཏེ། དེའི་དབང་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་རིགས་ཀྱི། ཤེས་པའི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དབང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་
སྟོན་ཏོ། །ཕན་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པའོ། །

དེ་ནི་དེའི་ལན་དུ། དེས་ལའད་སྟོབས་གིས་དེ་དག་གི། །ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །གནས་ངན་ལེན་སྤངས་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག། ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ།
དེས་ལའད་པའི་དབང་གིས་ས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ངན་ལེན་སྟོང་ངོ། །གལ་

ཏེ་གྲུབ་པ་དེར་དབང་མེད་པར་གྱུར་ན་གནས་ངན་ལེན་སྤང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཐོས་ནས་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ས་གོང་མར་རིགས་གིས་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པ་འཕྲོག་སྟེ། འདི་ལྟར་གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པར་ཤིན་དུ་སྟོང་བའི་

བར་དུ་འགྱུར། དེ་ལྟ་བས་ན་གནས་སྐབས་དེར་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ངོ། །གལ་ཏེ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་སྤངས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་གྱིས་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་སངས་

རྒྱས་གྱིས་ཞེས་བཅོམ་གྱི། ཡོངས་སྟོང་པའི་སྐྱའི་གནས་སྐབས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ས་ལ་ནག་པོ་དང་། དཀར་པོའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་ལྟོག་པ་
དང་། །ཡོངས་སུ་གྱུར་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། གནས་ངན་

ལེན་སྤངས་པ་ཡོད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་ནག་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ལྷོག་གོ། །དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སངས་རྒྱས་

@23A ༄། །ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ནར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་
ཞེས་བཅོད་དོ། །དེ་རིམ་ལྟར་པར་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། དམ་པ་དང་ནི་དམ་

ཆོས་མིན། །བསྟན་དང་སྤངས་པས་གང་གི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་དག་རབ་ཕྱེ་བ། །སངས་རྒྱས་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་
དང་། རྣམ་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་

འཕྲོག་པོ། །འདི་ལྟར་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ལ་དཀར་པོ་དང་ནག་པོའི་ཆོས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་དམིགས་
ཏེ། རྣམ་པོ་རྣམས་གཏན་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་ཟག་པ་མེད་པར་གྱུར་པར་སྤང་

བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུབ་པའི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྲ། །རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཕྱེ་ལ། །དེ་དག་གི་ནི་འབྲས་བུ་དང་། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྤང་མི་སྤང་། །ཞེས་བྱ་བ་
སྟོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་སྤངས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་

མཁུག་སྟུང་པར་བྱེད་དོ། །ནག་པོ་དང་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མཚུངས་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཏན་དུ་རྒྱན་འཆད་ལ། །ཁ་ཅིག་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ནི་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་པས། །དེ་དག་ལྷོག་དང་གྱུར་པ་ནི། །

ཐུབ་ལ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉིད་ལ་ནི་ལྷོག་པ་དང་གྱུར་པ་སྟེ། །ནག་པོ་དང་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པ་དང་གྱུར་པར་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། །བམ་པོ་གཉིས་པ། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་

སྤངས་པ་དང་། །དག་པས་སྐྱ་གསུམ་པོ་དག་འཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་ན་འབྲས་བུ་འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡིན་པར་ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅིན། །དེའི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས། །ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དང་མཁུན་དང་། །སྟོང་དང་མངོན་དུ་མཛད་དེའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་

@23B སྒྲོམ་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བྱེན། རབ་ཏུ་སྒྲོང་། མངོན་སུམ་དུ་མཛད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱུ་གསུམ་པོ་
དག་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་དེའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་འཐོབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་

སྒྲོམ་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཀྱི། གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས། །ཡེ་ཤེས་དམ་པ་གཞན་མེད་དོ། །ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱ་དམ་པ་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ།

འདི་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཤེས་པ་གཞན་ནི་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་གཞན་ནི་ལོག་པའི་རྣམ་པར་ཁྱགས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་བདེན་པ་གཞན་
མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་གནས་གྱུར་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཇི་

ལྟ་བུ་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་གྱུར་ལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། གཉིས་པོ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
དེ་གཉིས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྟོག་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་གནས་གྱུར་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་གི་ཆོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་སྣང་བ་ན་གནས་གྱུར་པ་ཞེས་བསམས་
པའོ། གནས་གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཡོངས་སུ་

བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་
རྣམ་མི་རྟོག་ བཟུང་བར་བྱ་སྟེ་རྣམ་རྟོག་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། རྣམ་

རྟོག་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྟུན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལས་བསྐྱོད་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ནི། གཉིས་མེད་ཆོས་བཟུང་གཉིས་བཞིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་

@24A ༄༄༅། པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡོད་པར་ཇི་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ཤེས། དེའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་མེད་པས། རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་འདོད་

པ་ལྟར། དེ་བཞིན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། གཉིས་མི་གཟིགས་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་པ་མེད་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་
དེ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པ་གཟིགས་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། གཤམ་

ཏེ་གཉིས་མི་གཟིགས་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པས་མེད་པ་བཞི་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྟུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟོལ་བ་ངན་པ་བརྩམས་བའི་ཕྱིར། འདུས་མ་
བྱས་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །སྤྱི་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་

བྱས་ལ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་སྤྲུང་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་ནི། དེ་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སྒྲིན་པར་སྒྲོ་བ་མེད་དེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། བ་ལང་ལ་རྟུ་མེད་དོ། རྟུ་ལ་བ་

ལང་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ནི་གཉིས་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་འདིའི་གནས་མེད་དོ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལ་གཉིས་མེད་ན་དེ་ལྟར་ནི་གཏན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་མི་འདའོ་ཞེ་ན།
དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་

མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་ནི་ལྟོ། མེད་པ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ན་གང་གི་ཆོ་དེ་གཉིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོན་འདིར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། སྲ་ན་
མེད་ལ་སོགས་པ་སྟོང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །གཉིས་མེད་པ་ནི་གཞན་དུ་འདོད། །ཅིས་བྱ་བས་

ནི་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཤེས་པ་གསལ་ལོ། །ཤེས་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ཅི་ཤེས་པ་མ་
ལུས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་བ་ཞིག་གསལ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་

@24B མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་གསལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆོས་འདིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅིན། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །གསལ་དང་མི་
གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་གསལ་བའམ་མི་གསལ་བའི། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །སེམས་

རྣམས་ཀྱན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ལན་དུ། གཉིས་པོ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ། །དེ་
ནི་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རྟོགས་གྱུར་པ། །གསལ་བ་མ་ཡིན་

ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །ཡང་ན་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་ལྡན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ། ཞེས་བྱ་བ་
སྒྲོས་ཏེ། ཆོས་འདི་གཉིས་གནས་སྐབས་གཅིག་ལ་སྒྲོ་བ་ཏགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པ་

ལ་བཏགས་པའོ། །གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རྟོགས་གྱུར་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཐ་
སྟོང་འདོགས་པའི་དུས་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དོན་གཉིས་པོ་གཟུང་བ་

དང་འཇོན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཤོད་དང་བྱིང་བ་དག་ ཉི་བར་ཞི་བས་གསལ་མི་གསལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤོད་པ་དང་བྱིང་
བ་ཉི་བར་ཞི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་བརྗོད་པས་དེའི་ཕྱིར།

ཤོད་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མེད་ན་སེམས་མཉམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོ་སྒོ་ལྡན་དེ་མཁུན་ཏེ། མཉམ་དུ་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་
སོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྟངས་སྒྲས་

པས། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སོ་སོར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་
ཉིད་སྒྲོས་པའི་དངོས་པོར་སྒྲོ་བཏགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྟེན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟག་པ་དེ་

@25A ༄། ཤིད་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་སྟེ་དེ་ལ་མི་དམིགས་སམ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅིན། དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
གཉིས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་ །ཐ་དད་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །

ཕན་ཚུན་ཐ་དད་མེད་པར་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་དེ་སྐད་དུ་ཐ་སྐད་ཀྱི་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་དངོས་པོ་བཏགས་པའི་རྒྱུའི་ཐ་སྐད་འདི་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་པ་སྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་རྩ་ནས་བཏོན་པས་གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདའོ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར།

དག་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་པ། །གཉིས་ཏྟག་སྤངས་པ་མིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་ཏྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་གོལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཤེས་པ་ལྡན་པ་ནི་
གཉིས་སུ་ཏྟག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་དུ་བྱད་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་གང་ཟག་ལ་

བདག་མེད་པར་ཏྟགས་པའི་སྟོན་ལང་དག་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནས་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོན་ལག

ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མ་བྱེན་པ་ཆགས་པ་མི་མངའ་ཞིང་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་དེའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དེ་འཇུག་པ། །གཏན་ནས་བརྒྱུག་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་

བྱ་བ་སྟོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་མི་ཏྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན། འོན་དེས་ཆོས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ །རྣམ་པར་མི་ཏྟག་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པར་ཡང་འོས་པར་
ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངའ་ནི་འཕངས་པ་ཡང་། །སྤར་བཀང་

@25B དབང་གིས་འགོ་བ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་བཞིན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །སྟོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་ལག་པའི་རྩེ་ལ་བའི་དབང་གིས་ཇི་སྟེན་
དུ་གཟུངས་པར་མཛད་འགོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་

གྱི་དབང་གིས་འདྲུ་མཛད་པ་ཇི་སྟེན་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པ་དེ་ཅི་རྟག་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། །འོན་ཏེ་མི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན། །གཅིག་ལ་ཆོས་གཉི་ག །ཉི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། །དེའི་ཕྱིར། །རྟག་ལ་དམིགས་པ་འཇུག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོན་བཏགས་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་
མ་ཞོར་བར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །འགྱུར་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་རྟག་པ་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཆོག་གསལ་གཉིས་པ་སྟེ། །གང་ལ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ཆོག་གསལ་གཉི་ག །ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ན་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། །དེའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མི་ཏྲག་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་སྒྲོང་དག་ཆོས་གཟིངས་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པ་
བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་སྒྲུང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་

ལ། རྣམ་པར་མི་ཏྲག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དབང་འབྱོར་རྣམ་ཀུན་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །སྦྱིན་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་འཇིག་པས། །གཟིངས་འབྲར་བརྗོད་པ་མདོ་སྤྲིའི་དོན། །དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་

བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
གཞིག་པར་མཛད་ཀྱི། རྣམ་པར་མི་ཏྲག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཞིག་པར་མཛད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

@26A ༄། །པ་རྣམས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་གཟིངས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་པར་བདག་གིས་ཤེས་སོ། །རྣམ་པར་མི་ཏྲག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་གནས་གང་ཡིན། ཅི་

སེམས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་སེམས་ཡིན་ན་ནི་དེ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཆོས་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཉིད་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ། ཇི་སྟེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
དེ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། གནས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི། །དེ་ཡི་གནས་སུ་འདོད་པ་

ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གནས་གྱུར་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ལ་མི་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་ན། །སེམས་ནི་
དེ་ཡི་གནས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་གནས་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་ཉེས་

པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསགས་པ་དང་། སྒྲ་ཆོགས་གྱི་རྣམ་པར་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཡིན་ན་ནི་དེ་མི་རུང་སྟེ། འཁོར་
བ་པའི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་བརྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སེམས་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་གྱི།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དེ་ནི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དཔེ་
ཞིག་མེད་ན་འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། འགྲོ་བའི་བགོགས་བྱེད་མ་ཡིན་

པས། །སྐབས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་ན། །ནམ་མཁའ་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་གུན་གྱི། །གནས་སུ་འདི་ནི་ཡོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གནས་ནི་གྱུར་པ་ན། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །སྐྱོན་དང་
བཅས་པའི་གནས་ལ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་

@26B འགྲོ་བའི་རྒྱན་ལ་བགོགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་སྐབས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་གྱུར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་གི། ཇི་སྲིད་དུ་གནས་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་ཏོ། །དེས་ན་དེ་ནི་དེ་ཡི་

གནས། །ཞེས་བྱ་བས་མཇུག་བསྐྱུས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གནས་སོ། ཅིག་ཤོས་ནི་གནས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདི་དག་གསལ་བར་དམ་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་གནས་གྱུར་པ། །དེ་གཉིས་དེ་ཆོ་

ཕན་ཚུན་དུ། །གནས་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། འདི་གཉི་ག་ཡང་ཕན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གཅིག་ཁོ་ན་
གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཉི་ག་ལ་ཡང་གནས་དང་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་དེ་

སྐད་བརྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་གྱུར་པ་མེད་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་ལ། ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་གནས་གྱུར་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གནས་སྐབས་དེ་ན་བརྗོད་པ་
གཉི་ག་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་འཇུག་སྟེ། ཅུ་བ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར།

ཅུ་བའི་སེམས་ལས་རྣམ་རྟོག་བཞིན། །ཅུ་བའི་སེམས་ལས་བརྟན་ནས་སུ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འབྱུང་ཆོ་དེ་ཡང་ནི། །དེ་བརྟན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་
བཞིན་གནས་པོར་གྱུར་པ་ལ། །བརྟན་ནས་དམ་པ་རྣམ་དག་གི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་

སྟོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་གནས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དུས་ན་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ན་ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ས་བོན་བསྐྱེད་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་

རྟོག་པར་འབྱུང་ངོ། །འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲས་ལྷན་གནས་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ན་གནས་གྱུར་པ་འབྱུང་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟོན་ཏེ་
དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་འབྱུང་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །སྟོས་པ་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་

@27A གྲུ། །སྤྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཇི་ལྟ་ཞེས། དེའི་ཕྱིར། གཞི་དང་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་ནི་
རྟེན་ཆེ་བས། །དེ་ཉིད་དམ་པའི་དོན་དུ་ན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་

སྟོས་ཏེ། གཞི་ནི་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའོ། །གནས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །དམིགས་པ་ནི་མདོའི་ཚོས་མཐའ་
དག་གོ། །འབྲས་བྱ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། །རྟེན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དེ་དག་

ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཞེས་བཟོད་དེ། དེ་དག་གི་
ཐེག་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཐེག་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་

པོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་ནི་འདི་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། །འདི་ནི་ཡི་ཤེས་སོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོས་ནས་ཡི་ཤེས་
འདི་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར།

དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་མཚུངས་མཉམ་པའི། །དངོས་ཅན་ཤེས་རབ་རྒྱ་བ་ལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཤེས་རབ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་
དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཚུངས་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་

ཡང་མེད། དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚུངས་མཉམ་ཞེས་བཟོད་དོ། །དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡི་ཤེས་དང་། གནས་དང་བརྟེན་པ་ཐ་དད་མེད། །དེ་
དེའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡི་ཤེས་དབྱེར་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དབྱེར་མེད་

པ་དེའི་ཕྱིར་གནས་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བསམས་པའོ། །དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་མཚུངས་མཉམ་ཞེས་བཟོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ཕྱིར། བཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་ཉིད་དུ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་དངོས་ཡིན་པས། །རྣམ་རྟོག་

@27B མེད་ལ་དམིགས་བྱ་དང་། །དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཚུངས་མཉམ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲེས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་ནས་དེར་འཇུག་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་དེ་སྟོན་ཅེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ནི་སེམས་

སོ། །འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱིས་འབྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་
མན་ཆད་ལ་ཡང་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་ཆོ་འབྱུང་ན། ཡང་དག་པའི་ཡེ་

ཤེས་གཉིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བྱུང་བ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ནས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཇུག་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེས་ཏེ། གནས་སྐབས་
དེ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་བསམས་པའོ། །གཉིས་སུ་རྟོག་པའི་སྐབས་

ཀྱིས་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཞག་ན། །མི་འཇུག་དེ་ཆོ་བརྟན་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པར་གཞག་སྟེ་ག་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེས་པ་འདི་ནི་དྲི་བའི་ཆོག་ལུང་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་དྲི་
བ་རྣམ་པ་གཉིས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེས་ཏེ། དངོས་

པོའི་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའི་སྤྱིར་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་
ཏུ་འཇུག་པས་དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བར་རྣམ་པར་འཇོག་སྟེ། དེའི་སྤྱིར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་

ཉིད་སྒྲུང་བའི། རྣམ་པར་རྟོག་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ། །དེ་ཡི་བྱེ་བྲག་གང་སྒྲུང་བ། །དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་ཞེས་རྟོག་ །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
དག་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་ཅིས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་

རྒྱས་ཤེས། དེའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བརྟེན་ནས། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་བཞག་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སེམས་ལས་བརྟེན་ནས་སྟུ། །སེམས་ལས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་པར་འཇོག་ །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲེས་་
ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

@28A ༄༅། །ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་འོ། །དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱིར་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་འཇོག་སྟེ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་་
པ་དང་བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་

པ་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བསྟན་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལྟ་ཞོག་སྟེ། སྤྱིའི་བར་དུ་
རྣམ་པར་དབྱུད་ན་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་ཆོ་འདི་ན་དངོས་པོ་ཡི། །ངོ་བོ་

ཉིད་ནི་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་ཆོ་གང་གི་བྱེ་བྲག་གཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། དངོས་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱུད་ན། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་
རྟེན་དང་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་གནས་གང་ན་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་རུང་སྟེ་འདུས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་

བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་སོ། །དེའི་རྟེན་ཀྱང་རྟུལ་སྤྱ་རབ་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་ཆ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་བྱེ་བྲག་ལྟ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། གལ་
ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡོངས་སུ་སྐྱང་བ་དེ་ག་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། འདི་དག།

ཐམས་ཅད་འབྱུལ་ཙམ་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་མེད་སེམས་བྱུང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་སྤྱ་རབ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བཙམ་ལྟན་
འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འཇམ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་

རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས། །དེ་དག་ཐ་དད་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ན་ཐ་དད་པའོ། །དེ་བས་རྣམ་

རྟོག་མི་འཇུག་ན། །འབྲུལ་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི། །ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐབས་རྗེ་གས་པར་བྱེད་ཅིང་མཇུག་སྟུང་པ་སྟེ། ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་རྟོག་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་མི་འཇུག་ན་བྱང་ཆུབ་

@28B སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཐ་དད་དོན་མིན་སྟོང་ཡུལ་
གཅིག་ །ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

དེའི་སྟོང་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁར་ལ་བྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྗེ་གས་པར་བྱས་ནས། དཀྱུས་མ་ཉིད་དང་སྦྱར་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་མེད་པ་ཡི་དོན་དམིགས་པས། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་
དོན་མི་དམིགས་པར། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན། །དེ་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཤེས་རབ་ནི་རབ་ཏུ་རྒྱམ་པར་འབྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་དམིགས་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་མཐོང་བས་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དོན་གཉིས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ན་

རྒྱམ་པར་གཡངས་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་ག་ལ་འབྱུང་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཅི་གཅིག་པའོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཡི་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔུང་ནས་ལམ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཞི་གནས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་

འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ལ་གདགས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུན་སོགས་ཆོས་གཞན་ཡང་། །རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་འཇུག་ །དེ་ཡི་ཆོ་ན་

འདོགས་བྱེད་གྱི། །མཚན་ཉིད་ཐ་དད་སོ་སོར་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དུན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བརྗོད་ངས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་གང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འཇུག་པས་གདགས་ཀྱི། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སོ་

སོར་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བཞེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་

@29A ༄། །པའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་གཉིས་ལོག་པས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ཉིད། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་མཆོག་རྣམས་བཞེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་མི་གནས་པས། དེ་ལས་བརྒྱུག་

པ་ཡིན་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་སྒྲོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ཏིང་འཛིན་གང་ཡིན་རྣམས། །ཡང་དག་མི་གནས་རྣམ་པར་གཡེང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ།།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། གང་དུ་སེམས་ནི་མཉམ་འཛོག་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སེམས་མཉམ་པར་འཛིན་པས་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེར་གློ་

གྲོས་འཇུག་བྱེད་པ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། བདེན་པར་ཏིང་འཛིན་གཞན་མིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཏིང་འཛིན་ཞེས་བཅོམ་དེ། དོན་དམ་པར་ཏིང་འཛིན་འདི་ཉིད་ཡིན་
ལོ། །གཞན་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། མི་མཉམ་འཛོག་པ་ཡོད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་

ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་འཛིན་དང་། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་
འཛིན་མང་ཞིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཏིང་འཛིན་མ་ཡིན་ན་ཏིང་འཛིན་ཞེས་

བཅོམ་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རུང་། དེ་དག་ཀྱང་ཏིང་འཛིན་ཡིན་ན་ནི་ཏིང་འཛིན་གཅིག་ཅེས་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ། ཏིང་འཛིན་ཆེན་པོ་གཅིག་ཕུ་
པ། ཏིང་འཛིན་ཡོད་ཐམས་ཅད་ནི། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་

ཏིང་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱོག་པ་མེད་མོད་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཉིད་ལ་ཏིང་འཛིན་ཞེས་བཅོམ་པ་འདི་རིག་ས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ཅེས་བསྟན་པར་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་ཏིང་འཛིན་ཡིན་ན་ཏིང་འཛིན་གཅིག་ཅེས་ཇི་སྐད་དུ་བྱ་ཞེས་

@29B བྱ་བ་དེ་ཡང་ཀླན་ཀར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཆ་ལྟར་སྤང་བ་དག་ཡོད་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་
མཐུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེའི་

ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པར་བསྟན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གྲང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་མ་བཟོད་ཅེན། དེའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་གཅིག་གིས་གྲང་། །བསམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་སྟོང་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་
མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་གཅིག །སེམས་ཅན་དོན་ནི་སྣ་ཚོ་གས་བྱེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཡང་ན་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པར་མེད་པ་དེ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གནས་པའི་ཐ་སྟོན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཅེན། དེའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་གཅིག་གིས་གྲང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ལས་ཡོད་བྱུང་

རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཆར་འབབས་མཁས་པའི་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་མཐུ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་མདུན་ན་འདུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་བཞེན་དུ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲ་ཚོགས་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་ཐ་སྐྱད་སྒྲ་ཚོགས་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་
གཅིག་ཁོ་ནས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་མང་ཐ་

དད་པས། །དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དངོས་གཅིག་ལ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི། །མང་པོ་དག་ཀྱང་འདུས་པར་བྱེད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་དག་ནི་བྱ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལས་དེས་དུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་ཏོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཞུགས་

པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་ཏེ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་འཛིན་པའི་མཐར་ལྗང་བར་འགྱུར། ཇི་སྟེ་མེད་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆད་པར་ལྟ་བུའི་མཐར་ལྗང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་

@30A ༄། །ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ངང་རྩལ་ཅན་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་དེ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་བས་ན་དབུ་མའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ལམ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་དེ། །རྟག་དང་

ཆད་པར་ལྷ་རྣམས་གྱིས། ཐོབ་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། དབྱ་མའི་ལམ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ནི། གཙོར་ན་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་མཆོན་པའོ། །གཞན་གྱི་དབང་འབྱུང་པ་ཙམ་ཡིན་པས་

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་ནི་རྟག་པའི་མཐར་འགྱུར་རོ། ཇི་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པར་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དབྱ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། །

རྣམ་རིགས་ཙམ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར། རིགས་པས་པ་རྟགས་ན་འདིར་གཞན་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། འོ་ན་འདས་དང་རིགས་མཐུན་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་
དགའ་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱས་ན་ནི་རྟག་པར་འགྱུར། མེད་ཅེས་བྱས་ན་ནི་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་

ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་མའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། ཇི་ནི་ཉིས་པ་མེད་དེ། གཙོ་བོར་གང་ཟག་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱི། གཞན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་བསྐྱུལ་བ་མཛད་པས་བཙོམ་

ལྷན་འདས་གྲིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དབྱ་མའི་ལམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་རྣམས་གྲིས། །མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། །དེ་བས་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་དུ། །བསྐྱོམ་པ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་

ཏེ། །དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །འདི་
ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་

@30B བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པ་སྤང་བ་མཐོང་བ་སྦྱིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་མཐོང་ན་གཟུང་བ་མེད་པས་འཛིན་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡང་
དག་པར་རྫེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བལ་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་

བའི་ཡི་ཤེས་ལྷན་གྲིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། །འདི་ནི་ཕན་ཡོན་ཡོན་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱིམས་ཤིག་ཅས་སྟོན་ཏོ། །དེ་
ལྟར་དེ་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟོན་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་ནི་ས་བརྟ་རིམ་གྲིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

རྣམ་པར་འཇིག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཐོང་སྟེ། གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་གཉིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཉིས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་འདི་ན་བརྟག་པར་བྱ་
བ་ཡང་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དེ། འདི་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་འདི་ཀྱན་ནི་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་ཞེས་

ངེས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་མི་རྟོག་བདག་ཉིད་ཡིན། །གཉིས་དང་གཉིས་མེད་བདག་ཉིད་དེ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་བཞིན། །འདི་ལ་བརྟག་བྱ་མེད་རྟོག་མེད། །ཅེས་བྱ་
བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་ལྷ་རབ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལག

སྤང་བ་ཙམ་ཞིག་བྱ་བར་ཟད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་གང་ཡང་བསྟན་མེད་ཅིང་། །བསྟུལ་བ་མེད་དེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་དེ་ཉིད་སྟབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལས་བསྟུལ་
བ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞན་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་

རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་མཐོང་བས་གྲོལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དཔེ་རྙིང་ལས་གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཏིང་ངེ་
འཇིག་རྣམས་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་

དེ་ཉིད། གསེར་འདོད་པ་ཡིས་གསེར་ཡོད་པའི། །ས་ལ་ལེགས་པར་སྟོང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་རབ་དུ་བརྩོན་བྱས་ན། །གསེར་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་འདོད་
པས། །སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ལ། །ལེགས་པར་རྣམ་འཛིག་རྣམ་པར་བརྩོན། །སྟོང་པ་

@31A ༄། ཉིད་ལ་རིག་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་དཔེས་ཡོངས་སུ་ཞེས་པར་
བྱ་བ་དང་། སྤང་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་རྣམས་གྲིས་སྟོན་ཏོ། །འོ་ན་ཅི་འུ་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་

ཉན་ཐོས་རྣམས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞིག་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
སྟོན་ས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་འུ་ཕྱིར་མི་འདོད། གཉིས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པར་གཞིག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འུ་ཕྱིར། རྣམ་པར་འཛིག་པ་དེ་དང་དེས། །འདོད་པ་རྣམ་པར་བཞིག་བྱ་
ན། །འདོད་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་འཐོབ་ཀྱི། །འདོད་པ་མི་བསྟེན་པས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྣམ་

པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་གཉིས་རྟོག་པ། །རྣམ་པར་འཇིག་པ་རྒྱུར་འདོད་དོ། །རྣམ་རྟོག་ཡིད་མི་བྱེད་པས་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །འདིས་ནི་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཆོན་མ་མེད་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་།

སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་དེ། །དེ་དག་གིས་དགོས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་
གྱིས་དེར་འཇུག་པ་རིགས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་

དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། །འཇུག་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་
འཇུག་པར་མི་རྩམ་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟོན་ཏོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་བྱ་བས་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་ན། ཐབས་

བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་དུ་དམིགས་པ་གང་ལ་ཡང་། །སེམས་ནི་གདགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །གང་གི་ཆོ་ཏིང་པོ་འཇིག་གི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་བར་དུ་དམིགས་པ་
གང་ལ་ཡང་སེམས་མི་འདོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་མཆོན་མ་

@31B མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མི་གནས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། གྲུན་ལ་མངོན་ཞེན་
རྣམ་ཀུན་དུ། །སྤང་བར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །གྲུན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་གྱུར་པ། །རྣམ་པ་གྲུན་དུ་ཡོངས་

སྤངས་པས། །རང་གི་རང་གིས་མི་རྟོག་སྟེ། །གཉིས་མེད་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་སྟོན། །འཕགས་པ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུར། །གཉིས་ཤིག་གཉིས་པོ་མེད་ལ་སྟོན། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེའི་སྒྲིབ་པ། །རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་རབ་རྟུ་སྤང་། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་སྒྲིབ་པ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤངས་པ། །

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དག། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འཇུག་གོ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འབྱོར་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ཡོངས་སུ་འཇིན། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ན། །རྣམ་པ་གྲུན་དུ་དབང་འབྱོར་བརྟེས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྲུན་དག་པའི། །དེ་བཞིན་ཉིད་མཁྱེན་མཆན་ཉིད་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ།
འབྱོར་བ་གང་གིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱབས་གཉིས་གྲུན་དུ་སྟོན་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྟོན་པར་སེམས་

ཅན་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ་ཞེས་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་ཏེ། དེ་ལྟར་དབང་འབྱོར་བརྟེན་པས་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་དུ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞེད་དེ། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སྐྱབ་གཉིས་གྱིས། །དབང་འབྱོར་

སྐྱབ་བྱུང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་དོན་གྱི་རྣམ་ཀྱན་ལ། །གཏན་དུ་རྗེས་སུ་ནན་ཏན་མཛད། །ཅིས་བྱ་བ་སྒྲོམ་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་གསུམ་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞག་པ། །གཞན་དག་གང་དུ་གང་མཛད་པ། །ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱན།

སྐྱབ་གསུམ་དག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་མདོར་བསྟར་ན་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་ལེགས་རྟོགས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤངས་

@32A ༄༄༅། །པ་དང་། ཐོབ་བརྟོགས་པ་འདི་ནི་མདོར་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྩོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྐྱབ་གསུམ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་འདི་དག་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། ཐོག་པ་དག་གིས་སྐྱབ་གསུམ་བརྟེན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། སྐྱབ་

གསུམ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །མདོར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ནི། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟུས་པ་ཡིན། །རྟོགས་པར་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་བ། །ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་གྱུར་པར་བཟོད། །འདི་
ལས་རྟོགས་བྱ་བ་ཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་གོང་ན་ཐོབ་བྱ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་གང་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཇི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། །སངས་རྒྱས་མཆོད་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ནས། །འཇིག་རྟེན་འདས་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །མདོ་ལས་

སངས་རྒྱས་བསྟན་མཛད་པ། །ཞེས་བྱ་བས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བསྟན་པ་ཙམ་བཟོད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤུ་ལས། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། །འདི་ལྟ་སྟེ། །མདོར་ན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་

པའི་སངས་རྒྱས་དང་། །སྟོན་ལམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །སྤྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་སངས་རྒྱས་དང་། །སེམས་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །ཉིང་
ངེ་འཇིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

གྲི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བཤད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་འདོད་ཅིས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་འདོད། ཅིས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། །ལྷ་ཚན་གཅིག་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །ལྷ་ཚན་ཅིག་ཤོས་ནི་དོན་དམ་པར་འོ། །ཆོག་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་དག་གིས། །

གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དེ་རིག་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་ལྷ་པོ་དག་གིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཆོག་ལྷས་ནི་དོན་དམ་པར་སྟོན་ཏོ། །དེ་གཉིས་

@32B །ཁྱད་སྤྱོད་གསུམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་གཉིས་པོ་ནི་དང་པོ་ནི་དང་པོས་བསྟན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་སྟོན་ཏོ། །ལྷ་ཚན་དང་པོས་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྤྱོད་ཏོ། །ཡངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་

སོ། །སྤྱོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་གསུམ་པ་བསྟན། ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལྷ་པ་གཉིས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མཚན་འདི་དག་གིས་བརྗོད་ཅིན། མཚན་དེ་དག་

གདགས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སྟོན་པས། །རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་གནས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་སྟོན་ལམ་

ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གིས་བདག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་འདེབས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ། ཡིད་ཅེས་པ་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར་སྐྱེ་ལྷུས་སྐྱ་ཆོགས་དང་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་འཇོན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སངས་རྒྱས་མཐུན་ཉིར་སྐྱབ་ཕྱིར། །བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཏེ། བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་དེ་ལས་མཐུ་སྐྱ་ཆོགས་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་གཅིག་མིན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །སྤྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ལྷུས་དུ་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལྡ་པ་འདི་ལ་དང་པོའི་གཉིས་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཅིག་ཤོས་

ནི་ཚེས་གྱི་སྐུ་དོན་དམ་པ་བསྟེ། ཚེས་གྱི་སྐུ་འི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་གྱིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བས་སྟོན་ཏོ། །རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཚེས་གྱི་སྐུ་འི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ལོ། །འབྱོར་

@33A ༄༄། །པ་སྣ་ཚོ་གས་བརྟེས་པའི་ཕྱིར། སེམས་གྱི་སངས་རྒྱས་ཏེ། གུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་མཐུའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྐུ་གཉིས་པོ་འབྱོར་པ་སྣ་ཚོ་གས་བརྟེས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་
ཅུད་པར་བྱ་ལོ། །ཅི་འི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འི་ཕྱིར།

རང་མཚན་ཉིད་དང་འབྱོར་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྐུ་བརྟེས་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །དེ་འི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབང་འབྱོར་པས་ཞེས་བྱ་བས་དེ་ཁོང་དུ་ཅུད་

པར་བྱེད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབང་འབྱོར་ཉིད་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རིགས་ལ་སྐྱེས་
བུའི་མཐུས། །བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བརྟེས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་

སངས་རྒྱལ་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱིས་བྱའི་མཐུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པོ། །གལ་ཏེ་རིགས་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་
ན་སངས་རྒྱལ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རིགས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་སྦྱི་མཆེད་དུག་གི་བྱེ་

བྲག་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་མཉམ་དུ་བྱུང་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྣ་ཆོགས་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་
རིགས་ལ་མཉམ་ཉིད་གྱི། །ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ།

བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱལ་
རྣམ་པ་བཅུ་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། །

ཡང་དག་གདམས་ངག་རབ་སྒྱུན་པས། །ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་དང་། །རྗེས་སུ་བརྟན་པ་

@33B སྒྲིན་པར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གདམས་ངག་གི་རིམ་གྱིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་
སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ཡོངས་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །

སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོན་ལམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་རྣམས། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་
གྱི་འབྲས་ཡོད་རྫོགས་མཛད་ཕྱིར། །ཡང་དག་སྦྱོར་བ་གྲུབ་པ་ཡིས། །མ་སྒྲིན་པ་རྣམས་

སྒྲིན་མཛད་ཕྱིར། །ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། ལས་བྱས་ཤིང་བསྐྱུགས་པ་འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མཚན་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ལས་འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
ནི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་

མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་སྐྱབ་པ་སྒྲོན་པ་སྒྲོན་ལམ་དང་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་
དོ། །བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཉིས་པོ་དེ་ཡིས་ཡུན་སུམ་ཚོགས། །ཐམས་

ཅད་གྱི་ནི་གཞི་དངོས་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྐྱ་གཉིས་པོ་སྐྱལ་པ་དང་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་གྱིས་བདག་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་གྱིས་འབྱོར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱི་

རྒྱ་བས་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཡི་དབང་གིས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་གྱི་སྐྱ་རྣམ་པར་མི་
ཉོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འཇིག་རྟེན་ལ་པན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་

པས་སྐྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པས། །ལོག་པར་སྒྲུང་བར་བྱགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་
དཔུང་ནས། དོན་དམ་པའི་སྐྱ་བསྟན་པ་དཔུང་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་

@34A ༄༄། །གནས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཆོས་གྱི་སྐྱའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཆོས་གྱི་སྐྱའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་ཆོས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་གི་གནས་ཡིན་ནོ། །སེམས་
མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སེམས་གྱི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །སེམས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་

མཆོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པས། །དེ་བཞིན་རོ་གཅིག་གྱུར་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་

དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་པའི་རྩ་ལ་དུ་འཛིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་དོན་ནི་སྤྱོད་གྱུར་བ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་

དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་རིགས་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཟོད་དེ། དེའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དོན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུས་སོ། །བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནི། དེའི་རྗེས་ལ། བརྟེས་པས་དེ་ནི་
བརྟེས་ཕྱིར་རོ། །བརྟེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ལས་

འདས་པའི་རྗེས་ལ་བརྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེན་ལས་གསུངས་པའི་
སངས་རྒྱས་བསྟན་པ། སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་བ་བསྟན་ནས། མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པའི་

མ་སྐྱེས་པའི་སྐུ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྐུ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྐུ། སྐུ་མ་དང་སྒྲིག་སྐུ་དང་། ཅུ་ཟླའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ། ཕྱོགས་བཅུ་མ་ལུས་པའི་ནམ་མཁའ་བྲབ་པའི་སྐུ། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པའི་སྐུ། མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་པའི་སྐུ། འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ། མི་གཡོ་ཞིང་རྩོམ་སེམས་མེད་པའི་སྐུ། གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་བར་གྱུར་
བའི་སྐུ། །གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐུ། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་

བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་སྟེ། སའི་ཁམས་ཀྱིས་རབ་དུ་སྟེ་བ་མ་ཡིན། ཅུའི་ཁམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། མའི་ཁམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་ཀྱང་རབ་དུ་སྟེ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་དུ་མ་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་རབ་

དུ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ། མིག་ལས་མ་བྱུང་བ། རྣ་བ་ལ་མི་གནས་པ། སྤྲུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ། ལྷུས་རབ་དུ་མ་སྟེ་བ། ལུས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ། ཡིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་དཔྱད་

པ་མ་ཡིན་པ། སེམས་མི་འཇུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ། འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ། མི་ལྟོག་པ། ཕྱིས་ལྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་དེ་འདྲའོ་
ཞེས་བྱང་བའོ། །རབ་རྟུ་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་ནི། །

@35A ལྷོ། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ནི་རྣམ་གསུམ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་སོ། །ཆོས་དང་རྒྱ་མཐུན་སྐྱེ་ལ་པ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་
བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་པའི་

སྐྱེ་ནི་བཞི་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་སྐྱེ་ལ་པ་དང་། བཤད་པའི་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱང་པོ་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་ཚད་ཀྱི་རབ་རྟུ་
དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཀྱི་རབ་རྟུ་དབྱེ་བ་འདིས་

ནི་ཚད་གསུམ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་དགུས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་སྟོན་ཏེ། །དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་དེར་རོ། །དགུ་པོ་དག་ནི་
རྣམ་མཁའི་སྐྱེ་དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱེ་བྲག་རྟུ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་དང་། མི་

མཉམ་པ་མཉམ་པའི་སྐྱ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱ་དང་། དཔེ་མེད་པ་དང་། འདྲ་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྐྱ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སྐྱ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་སྟེ། མདོའི་ཆོག་དགུ་པོ་འདི་

དག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཆོག་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་རེ་རེ་སྟོན་ཏོ། དེ་དག་གིས་སྐྱ་ལ་པ་དང་། ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་སྟོན་ཏོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བསྟུས་ནས་འཆད་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། འཆད་པའི་སྐྱ་ནི་རྣམ་གཅིག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་

ཉིད་བསྟན་ནས་མཚན་ཉིད་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ལྷག་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཚད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོག་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། དགུ་དང་། རྟག་དང་།
ལྡན་སྟོན་ཏོ། །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །

ཚད་ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་གིས་སྟོན་ཞེས། ཕྱོགས་བརྒྱུ་མ་ལུས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བྱབ་པའི་སྐྱ་དེ་བསྟན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་བསྟན་པའི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་སྐྱ་དང་། མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པའི་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མཐའ་

@35B བསྟན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་པར་བཞུགས་པས་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསུམ་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ལས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་རྟག་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་དང་། མི་གཡོ་ཞིང་རྫོམ་སེམས་མེད་པའི་སྐྱེ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་

བར་བྱར་པའི་སྐྱེ་སྟེ། ཆོག་དེ་དག་གིས་སྟོན་ཏེ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱེ་དང་། སའི་ཁམས་གྱིས་རབ་རུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩའི་ཁམས་གྱིས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་

དང་། མའི་ཁམས་གྱིས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱང་གི་ཁམས་གྱིས་རབ་རུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྐྱེ་དགུ་པོ་འདི་དག་གིས་བསྟན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ནི་ཆོག་དུག་གིས་བསྟན་
ཏེ། གྲུན་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་རབ་རུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་

པ་དང་། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱུག་པ་དག་གིས་སྟོན་ཏེ། །ཕན་འདོགས་པ་འཛིན་པ་ནི། མིག་ལས་
མ་བྱུང་བ་དང་། རྣ་བ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྣས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།

ལྷེས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་དང་ལྗན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་ཉི་བར་དཔུང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུག་པོ་འདི་དག་གིས་སྟོན་ཏོ། །འཇུག་པ་ནི་ལྷས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། སེམས་དང་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་འཇུག་པ་དང་། འཇུག་པ་

མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྟོག་པ་དང་། ལྷས་ལྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་གིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པས་མདོར་བསྟུ་སྟེ། མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གྱི་སྐབས་གྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱབས་པ་བསྟན་པ་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོག་གི་དོན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཇི་སྐད་སྟོས་པའི་ཆོག་རྣམས་གྱི་དོན་སྟོན་ཏོ། །གོ་རིམས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའི་སྐྱབས་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ། ལྷས་ལྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
དུའོ། །འདི་ལ་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། དེ་བཞིན་སྟངས་

@36A ༄། །འདས་སྤིད་ལ། །གནས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུག་པའི་བར་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དོན་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་ལ་ནམ་
མཁའི་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཤེས་

བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བས་ནམ་
མཁའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་ན་མེད་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལུས་

གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱེ་བྲག་དུ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་ཅན་ཀུན་དང་མི་མཚུངས་ཕྱིར། །མི་མཉམ་པ་དང་
མཉམ་པའི་སྐྱེའོ། །མཉམ་པ་དང་ནི་མཚུངས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་

མཉམ་པ་མེད་པ་རྣམས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཡང་ན་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྐྱེ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཀུན་དང་བདག་དུ་ནི། །

མཉམ་ཉིད་ལྡན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་གྱུར་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞེས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དཔེ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར།

དཔག་ཏུ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དཔེ་མེད་པ་ནི་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །འབྲ་བ་མེད་པ་ནི། གཉིས་དངོས་མེད་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་འམ་འདི་འོ་ཞེས་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་

པའི་སྐྱ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་བྱུར་པ་དང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པར་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱན་

@36B ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱུར་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པའོ། །དེའི་གཞི་ཉོན་མོངས་མི་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་
སྐྱ་འོ། །དེའི་གཞི་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུར་བ་དང་ལོག་པ་དང་སྐྱར་རོ། །

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་གཞིར་བྱུར་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་བྱུར་པ་དང་ལོག་པ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་མ་ཞུགས་ཏེ། རང་གི་འོད་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་
གོ། །དེའི་ཕྱིར། རང་འོད་གསལ་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་དང་།

རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་དཔུང་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་གསུམ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་སྒོས་ཏེ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་།
དོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་

སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །བརྩམ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ། གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དངོས་པོའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དེ་ཡས་བྱུང་སེམས་སོགས། །

རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མ་བཟུང་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་སྒོས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སོགས་
པ་སྒོས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་བསྐྱེ་སྟེ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མ་བཟུང་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱེ་ཅེས་བརྗོད་

དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་དང་། སྐྱེ་གཟུ་དང་། ཅུ་ཟླའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐལ་བ་མཐུན་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ། ཡོད་མ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་མིན། ཞེས་བྱ་བས་
སྒོས་ཏེ། སྐལ་བ་མཐུན་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་

པའི་ཕྱིར་རོཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་བཞིན་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེ་ལྟར་སྟོན་གྱི་ཤུགས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བས་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། ཉོག་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་དོན་གང་གིས་སྟོན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར།

@37A ༄༄༅། །དེ་བཞིན་རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལ། །རང་གི་ཀུན་ཤེས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོགས་ལ་པོ་ལ་རང་གི་ཀུན་ཤེས་པ་དག་སྟོང་གི་འབྲས་བྱ་དེ་
ལ་སེམས་ཅན་དགོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཅེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་

བའོ། །རབ་དུ་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། །དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རབ་དུ་དབྱེ་དང་ཆད་དང་ནི། །ཞེས་སྒྲར་གང་བསྟན་པ་དེ་ལས་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་
རྟུན་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཆད་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་

རྒྱལ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་ཀུན་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་རྣམ་འཕྲོ་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་བྱས་ནས། གནས་
པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །དེ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འཛིན་ཅི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །མཐའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཇི་སྲིད་འབྱུང་འགྱུར་ག། །དེ་སྲིད་དུས་སུ་
འཕྱག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པའི་སྐུ་ཡིན་པར་

ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །སྐུ་དེའི་མཐའ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །འཁོར་བའི་རྒྱན་འཕྱག་པ་དུས་དེ་སྲིད་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བྱང་རྒྱལ་ལྷ་པོ་འདས་སྟོན་པའི། །རྒྱན་ནི་རྒྱན་ཆད་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ།

འདིས་ནི་མཐའ་ཡས་ལྷ་མེད་པའི་སྐུ་སྟོན་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་། ལྷ་པོ་འདས་པ་ཀྱན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་པས་
མཐའ་ཡས་ལྷ་མེད་པའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ནས།

སྟོད་པའི་དུས་དང་གནས་པ་དང་། །བསྟན་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཉིད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྟོད་པའི་དུས་དང་། །གནས་པའི་དུས་དང་། །ཆོས་བསྟན་པའི་དུས་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐུ་ཞེས་

@37B བྱོལ་ རྩོལ་དང་རོ་མྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་ཞིང་རྫོམ་སེམས་མེད་པའི་སྐྱ་སྟེ། རྩོལ་བས་ནི་གཡོ་བར་འགྱུར། རོ་མྱང་བས་ནི་རྫོམ་སེམས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉི་ག་མེད་པའི་
ཕྱིར། མི་གཡོ་ཞིང་རྫོམ་སེམས་མེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱོལ། མཚུངས་ལས་རྣམ་པར་གཡེང་མེད་ཕྱིར། །

གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱ་ལོ། དེ་ལྟར་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལས་བསྟན་ནས། རོ་བོ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡང་སྐྱའི་ཆོག་དགུས་སྟོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་རང་
བཞིན་ཕྱིར། ཡུང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ལས་འདས། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་དང་། སའི་ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩའི་ཁམས་ཀྱིས་མ་
ཡིན་པ་དང་། མའི་ཁམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩང་གི་ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་

པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱོལ། འཇུང་བའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངལ་དུ་འརྱུག་དང་མིང་དང་
གཟུགས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། འཇུང་བ་ནི་སྐྱ་བསྟན་པའི་ཆོག་དུག་གིས་བསྟན་པར་ཁོང་

དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་རབ་དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀྱན་དུ་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

མངལ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འོག་གནས་སྐབས་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོས་རབ་དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་དང་མི་མཐུན་ཆོས་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་

སྟོས་སོ། །འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ནི་འབྱུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ནི་འབྱུང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་བོང་རྩ་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱིར། །འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱུས་བཙམ་ལྡན་འདས་ནམས་གྱི་ཆོས་

@38A ༄། །གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེའི་ཆོས་ཏེ། ནམ་མཁའ་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟའི་དོན་ནི་མི་དམིགས་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་
མཐུན་པ་འོ། །སྐྱེ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་མི་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་འོ། །ཕན་འདོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྒྱག་དོན་ལོངས་སྟོང་ལས། །ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་བདེ་
དངོས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཕན་འདོགས་པ་ཡང་ཆོག་རྒྱག་གིས་སྟོན་ཏེ།

མིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། རྣ་བ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྤྲུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷུས་རབ་ཏུ་མ་བྱེ་བ་དང་། ལུས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་དབྱེད་པ་
མ་ཡིན་པ་སྟེ། དབང་པོ་རྒྱག་གི་དོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ལས་བདེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་དེ་

ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྟེ་སྟོང་པ་ཡོད་པས་མིག་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
འཕངས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་སོགས་དབང་མི་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ཡང་

ཆོག་ལྡས་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། སེམས་དང་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་འཇུག་པ་དང་། འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ལྟོག་པ་དང་ཕྱིས་ལྟོག་པ་མེད་པ་འོ། །སེམས་དང་
མི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་

འཕངས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་སོགས་དབང་མི་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་ཅས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །མི་ལྟོག་པ་དང་ཕྱིས་ལྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་སྟེང་ན་འདས་སྲིད་ལ། །གནས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། སྟེང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པས་མི་ལྟོག་གོ། །འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པས་ཕྱིས་ལྟོག་པ་མེད་དོ། །བྱུང་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གསང་བའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་རྩོགས་པར་

@38B བྱས་ནས། ཕན་ཡོན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་བདེ་གཤེགས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ། །གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱི། །ཡང་དག་སྟོད་ཡུལ་སྒོ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གྲོལ་
བའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་

ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཡང་དག་སྟོད་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྩལ་སྐྱིབ་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་བཀྱས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །གང་ལ་གཏིང་ནི་མི་རྟེན་
པ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རྒྱལ་བ་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དག་གི་སྒོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་གང་ལ་

གཏིང་སྟེ། གནས་མི་རྟེན་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། །གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། འོན་དེ་སྤྱི་ཡུལ་ཞིན། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ཆགས་
མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་པ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་པར། །འདོད་པ་འབའ་

ཞིག་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་

ཉིད་སྤྱན་ཏེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་གལ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་རང་གིས་རིག་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ། གཞན་དག་ལ་བསྟུན་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་
ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བརྩའི་མངའ་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ།

གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་བ་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་དུ་བྱིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སོ་སའི་
སྤྱོད་ཀྱན་འབྱུང་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་མི་རིག་

པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་གཞོད་པས་ཉིན་པས་ན། །ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་འབྲུམ་བྱེད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
འཁོར་བའི་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་

@39A ༄༄༅། ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། འདོད་མེད་སྦྱིང་བཅེའི་བདག་ཉིད་རྣམས། །དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དག །ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟག་མེའི་སྦྱིས་པའི་རབས་ལ་སོགས་པར་
རང་གི་སྦྱ་ལུས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་མཇོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱལ་པ་དུ་མར་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གྱི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞན་དག་ལ་བསྟེན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་གསང་བ་ཞེས་བྱའི་མི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
གོ་འཕང་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་གོ་འཕང་ནི་གནས་ལ་བྱའོ། །མཆོག་ནི་འདི་

ལ་གནས་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོགས་འདི་དག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་
འཇིགས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་དག

མོས་པ་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིད་པ་ཡང་ངན་འགྲོ་དོགས་པར་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན། སུ་ཞིག་འདི་ཕྱིར་བསྐྱིམས་བྱས་ན། མངོན་པར་བརྩོན་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། འདི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཤེས་རབ་འཛུལ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསོད་ནམས་རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོ་རབས་སྒྲ་མ་དག་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་ནི་དད་པ་ཙམ་ཡང་འདིར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གཞན་ལྟ་ཞོག་གི་འདི་ནི་བདེན་ནོ་

ཞེས་ཡིད་ཆེས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འདིར་དད་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ལོ། འདི་ལ་སྒྱུར་བ་སུ་ཞིག་། དེའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དགོ་བ་བསྐྱབས་གྱུར་པ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སྒྲིན་
པའི། ཁྲོ་ལྡན་དེ་ནི་འདི་ལ་སྒྱུར། །དེ་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པས་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་

ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་སྒྱུར་ཏེ། སྒྱུར་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་བྱེད་པའི་ངལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བའི་ཕྱིར། སྐུར་
འཇུག་སྒོ་ཡི་བསྟན་བཅོས་འདི། །བདག་གིས་ཅི་རྒྱས་བྱས་པ་ཡི། །དགོ་བ་གང་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི།

@39B འགོ་བས་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་ཤོག། ཅེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། །སློ་ཆེན་ཚུལ་ནི་མ་ལུས་མ་ཉོར་བར། །བདག་འདྲས་ངང་ཉིད་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་ཀྱང་། །སྒྲ་མའི་ལུང་གིས་ཇི་ལྟར་རྣམ་སྟེ་
བ། །དེ་ཐོས་དེ་བཞིན་བདག་གིས་བཤད་པ་བྱས། །བསྟན་བཅོས་སྐྱ་མཆོ་རང་གཞུང་འཛིན་གྱི་མ་

རུངས་མི་བཟད་ལྟན་ཞིང་མཐའ་མེད་སྟོང་འབྲིལ་ལས། །སློ་ཡི་བྱ་ཡིས་རབ་རྟུ་བརྒྱལ་ཞིང་རིམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟན་ལ་གང་འདུག་པ། །ཤུགས་འགོ་སྟོང་སྟོམ་བཙོན་བཟང་པོ་ཡི་
ཤེས་རྒྱ་བ་སྟན་པ་སྐྱ་ཆེན་གྲགས་པ་དེས། །སྐྱ་ཡི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བྱས་སྐྱ་གསུམ་འདི་དག་

འབྲེལ་པ་བཙེ་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བྱས། །སྐྱ་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཡི་ཤེས་རྒྱ་བས་བཤིས་པ་ཚོགས་སོ། ། །སྐྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པྱ་རྒྱ་ལྷ་མ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བན་དེ་ཡི་
ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ། །འདི་ལ་སྟོ་ཀ་ནི་བདུན་བརྒྱ་དུག་

ཅུ་མཆིས་སོ། །